

Posudek bakalářské práce

Titul: *Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast „Volný pohyb osob“.*

Autorka práce: Jana Javorská

Vedoucí práce : PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 106 stran + přílohy a bibliografie, celkem 108 stran

Bakalářská práce Jany Javorské je založena na aplikovaném jazykovědném výzkumu odborné terminologie. Autorka si pro svůj výzkum vybrala 30 evropských legislativních textů z oblasti „Volný pohyb osob“ o celkovém rozsahu 269 normostran ve francouzské i české verzi (s. 8) a sestavila si tak paralelní jazykový korpus. V tomto korpusu pak ručně vyhledala francouzské termíny daného sémantického pole a k nim pak elektronickou excerpcí hledala kolokace. Celkový počet nalezených termínů (včetně kolokací) je 198 (s. 10). Pro svůj výzkum si stanovila dva cíle: prvním bylo zkoumat etymologii jednotlivých termínů, druhým pak porovnávat jejich překlady a případné nesrovnalosti v překladech zdůvodnit (s. 7).

Excerpované termíny (jednoslovné i víceslovné, s. 15) si diplomandka rozdělila na klíčová slova (s. 15), hlavy kolokací (s. 20) a kolokace samotné (s. 22), přičemž pro každou skupinu zkoumá zvlášť etymologii příslušného lexika. Etymologická analýza je zdařile provedená, přínosná je zejména typologizace struktury kolokací, kde diplomandka nachází některé typické struktury (zejm. N+prép.+N, nejčastěji s předložkou *de* nebo *à*, s. 26). Málo jasná je naproti tomu definice pojmu „klíčové slovo“ (s. 15); dále autorka nezodpovídá, proč pojímá zvlášť etymologii hlav a klíčových slov, když 57 hlav ze 71 je zároveň i klíčovými slovy (s. 21). V analýze chybí kategorie jednoslovných termínů, kterých mělo být 73,¹ resp. je tato kategorie zahrnuta v analýze hlav a/nebo klíčových slov.

Analýzu překladů si diplomandka rozdělila podle počtu nalezených ekvivalentů pro hlavu každé kolokace, zvlášť pak člení analýzu hlav, které se vyskytly pouze v kolokacích (s. 27). V rámci těchto kategorií pak analyzuje překlady hlav i jejich kolokací. Samotná analýza překladů je provedena svědomitě, autorka systematicky porovnávala překlady s Velkým francouzsko-českým slovníkem i s databází ISAP (závěry srovnání jsou přehledně uspořádány v tabulce na s. 96-97), systematicky uvádí frekvenci nalezených termínů v korpusu a tam, kde je nalezených překladů více, se snaží rozdíly v použití českých ekvivalentů vysvětlit (např. u *accord* na s. 44, *arrangement* na s. 45, atd.). Problematické je členění analýzy podle počtu možných překladů hlav, protože toto členění nekoreluje se studovaným problémem (rozdíly v překladech termínů – ať už jde o termín jednoslovný, nebo víceslovný). Analýza se tak stává nepřehlednou a zajímavé problémy jsou schovány mezi množstvím neproblematického materiálu. V závěru analýzy (s. 95) nicméně diplomandka nabízí novou klasifikaci termínů podle problematičnosti jejich překladu (jednoznačný překlad, synonymní ekvivalenty, a nesynonymní ekvivalenty – v posledním případě pak výběr ekvivalentu závisí na kontextu, nebo může jít o ustálený překlad, apod.) a alespoň přibližně vyčísľuje zastoupení jednotlivých kategorií ve studovaném vzorku.

Z formálního hlediska má práce všechny potřebné náležitosti, včetně cenného dvojjazyčného slovníčku nalezených termínů a kolokací (s. 99-105). Pro lepší srozumitelnost by bylo vhodné formou legendy či seznamu zkratk zdůraznit význam jednopísmenných symbolů v poznámkách pod čarou na s. 28-94; vysvětlení v závěru posledního odstavce na s. 27 si všimne jen velmi pozorný čtenář a v odkazovaných tabulkách na s. 11-14 není snadné příslušný symbol najít.

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako velmi dobrou.

.....
PhDr. Jan Radimský, Ph.D., v. r.

¹ Bylo-li z 198 termínů 125 kolokací (s. 22), pak vzorek musel obsahovat 73 termínů jednoslovných.

V Českém Krumlově, dne 10. května 2006